

2014/31/PR

2. studenog 2014.

OBJAVA ZA MEDIJE IPCC-a

Zaključni dio Petog izvješća o procjeni: Klimatske promjene prijete nepovratnim i opasnim utjecajima, ali postoje mogućnosti za ograničavanje njihovog djelovanja

KOPENHAGEN, 2. studenog – Ljudski utjecaj na klimatski sustav očit je i sve veći. Njegove posljedice opažaju se na svim kontinentima. Ukoliko ih se ne spriječi, klimatske će promjene povećati vjerojatnost ozbiljnog, znatnog i nepovratnog učinka na ljude i ekosustave. Postoje, međutim, mogućnosti za prilagodbu klimatskim promjenama. Provedba strogih mjera ublažavanja posljedica može osigurati da utjecaj klimatskih promjena ostane pod nadzorom i da nam budućnost bude vedrija i održivija.

To su neki od ključnih nalaza u Objedinjenom izvješću kojeg je u nedjelju objavio Međuvladin panel o klimatskim promjenama (IPCC). Objedinjeno izvješće daje sažet i integriran prikaz nalaza IPCC-ovog Petog izvješća o procjeni. Spomenuti nalazi su rezultat rada više od 800 znanstvenika, a objavljuvani su tijekom zadnjih 13 mjeseci. Riječ je o najopsežnijoj procjeni klimatskih promjena ikad poduzetoj.

"Imamo sredstva za ograničavanje klimatskih promjena", izjavio je R. K. Pachauri, predsjedavajući IPCC-a. "Rješenja ima mnogo i ona omogućavaju trajan gospodarski i ljudski razvoj. Sve što nam treba je volja za promjenom, za koju vjerujemo da će biti motivirana znanjem i razumijevanjem znanosti o klimatskim promjenama".

Objedinjeno izvješće potvrđuje da se klimatske promjene opažaju širom svijeta i da je zagrijavanje klimatskog sustava neosporno. Mnoge od promjena koje opažamo od 1950-ih godina bez presedana su u prethodnim desetljećima, pa i tisućljećima. "Zaključak naše procjene je da je došlo do zagrijavanja atmosfere i oceana, da se smanjila količina snijega i leda, da je porasla razina mora i da se koncentracija ugljikovog dioksida povećala do razine kakve nije bilo u najmanje zadnjih 800.000 godina", kaže Thomas Stocker, supredsjedatelj IPCC-ove 1. radne skupine.

S većom sigurnošću nego u prijašnjim procjenama, izvješće konstatira da emisije stakleničkih plinova i drugi antropogeni čimbenici predstavljaju glavni uzrok zagrijavanja primijećenog još sredinom 20. stoljeća.

Utjecaji klimatskih promjena zadnjih se desetljeća osjećaju na svim kontinentima i oceanima. Što više ljudske aktivnosti narušavaju klimu, to su veći rizici. Trajne emisije stakleničkih plinova uzrokovat će daljnje zagrijavanje i dugotrajne promjene u svim sastavnim dijelovima klimatskog sustava povećavajući tako vjerojatnost raširenih i intenzivnih utjecaja koji će se negativno odraziti na sve razine društva i prirode, kaže se u izvješću.

Objedinjeno izvješće jasno argumentira da brojni rizici predstavljaju naročite izazove za slabije razvijene zemlje i ugrožene zajednice, prije svega zbog njihovih ograničenih mogućnosti za suočavanje s njima. Klimatskim su promjenama posebno ugroženi ljudi koji su marginalizirani u društvenom, gospodarskom, kulturnom, političkom, institucionalnom ili nekom drugom smislu.

I doista, ograničavanje utjecaja klimatskih promjena potiče i pitanja pravednosti, pravde i poštenja te potrebe ostvarivanja održivog razvoja i iskorjenjivanja siromaštva. "Mnogi od onih koji su najpogođeniji klimatskim promjenama sudjelovali su i sudjeluju u emisijama stakleničkih plinova u maloj mjeri", kaže Pachauri. "Rješavanje problema klimatskih promjena neće biti moguće ako pojedinačni akteri uporno zagovaraju vlastite interese ispred ostalih. Ono se može postići samo suradnjom, uključujući međunarodnu suradnju".

"Prilagodba klimatskim promjenama može igrati važnu ulogu u smanjivanju rizika od istih", kaže Vicente Barros, supredsjedatelj IPCC-ove 2. radne skupine. "Prilagodba je tako važna jer se može integrirati u razvoj i može nam pomoći da se pripremimo za rizike, nešto na čemu smo već počeli raditi zbog dosadašnjih emisija stakleničkih plinova zbog kojih smo i počeli izgrađivati odgovarajuću infrastrukturu".

No prilagodba sama po sebi nije dovoljna. Za ograničavanje rizika od klimatskih promjena najvažnije je znatno i održivo smanjivanje emisija stakleničkih plinova. A budući da mjere ublažavanja posljedica ujedno smanjuju stopu i opseg zagrijavanja, u isti čas pružaju više vremena za prilagodbu konkretnoj razini klimatskih promjena, moguće i u trajanju od više desetljeća.

Postoji više različitih mjera ublažavanja kojima bi se u idućih nekoliko desetljeća moglo postići znatno smanjenje emisija i, uz vjerojatnost veću od 66 posto, ograničiti zagrijavanje na 2 °C, što je cilj koji su postavile vlade. No odgađanje dodatnih mjera ublažavanja za 2030. godinu znatno će povećati tehnološke, gospodarske, društvene i institucionalne izazove vezane za ograničavanje zagrijavanja na ispod 2°C tijekom 21. stoljeća u odnosu na preindustrijsku razinu, kaže se u izvješću.

"Prijelaz na gospodarstvo temeljeno na niskim emisijama ugljika tehnički je izvediv", kaže Youba Sokona, supredsjedatelj IPCC-ove 3. radne skupine. "Ono što nam nedostaje su odgovarajuće politike i institucije. Što dulje odgađamo djelovanje, to će nas prilagodba i ublažavanje klimatskih promjena više koštati". U Objedinjenom izvješću navodi se da troškovi mjera ublažavanja variraju, ali da neće značajnije utjecati na globalni gospodarski rast. Prema scenariju uobičajenog postupanja, potrošnja (koja je indikator gospodarskog rasta) će tijekom 21. stoljeća rasti 1,6 do 3 posto godišnje. Ambiciozne mjere ublažavanja smanjile bi taj rast za oko 0,06 postotnih poena. "U usporedbi s neminovnim rizikom nepovratnih učinaka klimatskih promjena, rizici mjera ublažavanja prihvatljivi su", kaže Sokona.

U te gospodarske procjene troškova mjera ublažavanja nisu uračunate koristi od smanjivanja klimatskih promjena, kao ni brojne druge koristi vezane za zdravlje ljudi, prihode i razvoj. "Znanstveni argumenti za proglašavanje borbe protiv klimatskih promjena prioritetom jasniji su nego ikad", kaže Pachauri. Prilika za ograničavanje zagrijavanja na ispod 2°C trajat će vrlo kratko. Da bismo imali dobre izgleda za ostajanje ispod 2°C uz prihvatljive troškove, globalne emisije stakleničkih plinova trebale bi se smanjiti za 40 do 70 posto između 2010. i 2050. godine te pasti na nulu ili ispod nje do 2100. godine. Tu priliku imamo, a izbor je u našim rukama".

Više informacija na:

Press služba IPCC-a u Kopenhagenu, +45 45 99 00 77, E-mail: ipcc-media@wmo.int

Jonathan Lynn, +41 22 730 8066 ili Nina Peeva, +45 23 49 75 94

Press služba IPCC-a u Ženevi, +41 22 730 120

Za dodatne informacije o IPCC-u, uključujući linkove IPCC-ova izvješća, posjetite www.ipcc.ch

Pratite IPCC na Facebooku, Twitteru i LinkedInu